

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. ledna 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Hmotněprávní zmatečnost podle § 281 čís. 11 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že obžalovanému byl vyměřen trest v mezích zákonné sazby, ač bylo použito ustanovení § 55 tr. zák. Přehlíží, že podle tohoto předpisu může sice soud zkrátit trest i pod 6 měsíců, že však takové zkrácení není nutné a za okolností § 55 tr. zák. soudu nařízené, takže výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil ještě soud ze své trestní moci. Poukazuje-li stížnost na polehčující okolnosti, na něž podle jejího názoru měl být rovněž vzat zřetel, provádí tak jen odvolání do výše trestu, ne však zmatečnost podle § 281 čís. 11 tr. ř., neboť zmatečnost vykročení z mezí zákonné sazby předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu podle přitěžujících nebo polehčujících okolností »v zákoně jmenovitě uvedených«, t. j. pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (srovn. na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.). Výtkou, že obžalovaný neměl být zbaven práva volebního, an nejednal z důvodů zistných a nečestných, popírá zmateční stížnost prostě opačné přesvědčení soudu rozsudkem vyjádřené a posuzována s hlediska uplatňovaného zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř. není výtku ta zákonným provedením této zmatečnosti.

Čís. 4099.

Srážka automobilu, jedoucího po hlavní silnici, s motocyklem, jedoucím po vedlejší silnici, na křižovatce obou silnic.

Úplně přehledná křižovatka neskýtává konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musel počítati, jen, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti.

Zavinění řidiče automobilu, jel-li nepřipustnou rychlostí, a řidiče motocyklu, nedbal-li rychlosti auta a nezařídil-li se zřetelem k ní způsob své jízdy tak, by nedošlo ke srážce.

Řidič silostroje nemůže spoléhati na to, že řidič jiného silostroje bude dbáti zvyklosti (že vozidlo jedoucí po vedlejší silnici nechá předjet vozidlo jedoucí po hlavní silnici).

(Rozh. ze dne 11. března 1931, Zm II 437/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trest-

ního v Brně ze dne 17. září 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Vavřína N-a důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. dokazuje výlučnou vinu spoluobžalovaného J-y; pokud tak činí vlastním nepřipustným hodnocením výsledků průvodního řízení, najmě zdůrazňováním změn ve výpovědích J-y o rychlosti jeho jízdy před srážkou a o příčině její napotomní akcelerace až do násilné zastávky u pomníku S-ova a úvalami o její intenzitě ze zjištěných následků, není tím onen důvod zmatečnosti proveden po zákonu. Pokud však lze v námitkách těch shledati poukaz na význam, jež pro posouzení viny jedné z osob na srážce součastněných má zavinění jiné osoby, jest stěžovatele odkázati na stálou praxi, podle níž nemůže spoluzavinění jiné osoby zbaviti zodpovědnosti jiného pachatele, přičinil-li ke společně přivoděnému výsledku z vlastní nedbalosti rovněž jednu ze složek, pro něž došlo ke škodnému výsledku. Ta byla u obžalovaného N-a vedle viny J-y správně dovoděna na tom podkladu, že nedbal vozidla, při jíždějícího po státní silnici směrem ke křižovatce, najmě pak jeho rychlosti a nezařídil se zřetelem k ní způsob své jízdy tak, by na křižovatce nedošlo ke srážce. Třebaže není psaného předpisu, že vozidla na vedlejších silnicích nechají předjetí vozidla jedoucí po hlavní silnici, a je-li to jen ustáleným zvykem, který ostatně ani zmateční stížnost nepopírá, byl nalézací soud oprávněn přihlížeti při stanovení míry opatrnosti, již jest dbáti při křižování hlavní silnice se silnicí vedlejší, i k této zvyklosti, podávající se z povahy věci. Opatrnost zcela průměrná vyžaduje nezbytně, by jezdec hlavní silnici křižující posuzoval možnost včasného přejezdu před vozidlem po hlavní silnici jedoucím se zřetelem ke skutečné rychlosti tohoto vozidla, a nikoli jen z předpokladu, že jezdec po hlavní silnici jedoucí svoji rychlost zmírní. Stěžovatel sám dovozuje, že z rychlé jízdy spoluobžalovaného J-y vzešlo neštěstí; poněvadž však sám do jeho jízdni dráhy směřoval, bylo jeho povinností dbáti oné rychlosti, s ní při úsudku, zda lze ještě přejeti, počítati a podle toho své jednání zařídit. Nedbal-li této opatrnosti, přičinil k nadbalému jednání J-y další složku, z níž došlo ke srážce a k následkům s ní spojeným. Jeho spoluzavinění bylo tudíž správně dovoděno a je v těchto směrech důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. popíráno bezdůvodně.

Zmateční stížnost obžalovaného Vratislava J-y popírá jsoucnost konkrétního nebezpečí stěžovatelem předvídatelného. Lze připustiti, že úplně přehledná křižovatka neskytá konkrétní nebezpečí, s nímž by jezdec musil počítati, je-li úplně volná. I na přehledné křižovatce jest však konkrétní nebezpečí, blíží-li se k ní z různých stran vozidla, jež se tam mohou střetnouti. Toto konkrétní nebezpečí bylo v rozsudku zjištěno v tom, že oba jezdci viděli, jak se navzájem křižovatce blíží. Bylo jejich povinností, by určité vyšší míře nebezpečí, jež při možném křižování vozidel hrozí jednak z toho, že jde o stroje jen do určité míry ovlá-

datelné, jednak z obapolné neznalosti každého z řidičů, jak se zachová druhý, čelili zvýšenou vlastní pozorností, i, když je obapolný způsob jízdy obou předpisy upraven, tím více však v souzeném případě, kde stěžovatel na určité, sobě příznivé chování druhého jezdce prý počítal jen na základě určité zvyklosti. Poněvadž taková zvyklost nemusí býti obecně známa, nelze s ní již proto počítati více než jako s náhodou; tím méně ovšem lze aspoň s poměrnou jistotou počítati s tím, že se druhý řidič podle ní (úmyslně nebo z jiného důvodu) skutečně zachová. Jsoucnost takové zvyklosti není tudíž ve směru objektivním s to, by zmenšila onu míru opatrnosti, shora zmíněné, by každý z řidičů, a to i ten, jemuž by ona zvyklost byla jinak na prospěch, volil takovou rychlost, kterou by mohl zavčas ovládnouti, kdyby druhý jezdec podle oné zvyklosti nejednal. Spoléhá-li se pachatel na takovou zvyklost, jejíž skutečné dodržení jiným nemá nijak zaručeno, aniž jest ono dodržení od něho odvislé, je i jeho subjektivní zavinění právě v tom, že přenechává odvrácení hrozícího nebezpečí, k němuž měl aspoň spolupůsobiti, náhodným činitelům, na něž při povinné opatrnosti spoléhati nesmí. Tím, že v souzeném případě konkrétní nebezpečí hrozilo a obžalovaný J. měl spolupůsobiti při jeho odvrácení, odlišuje se tento případ od onoho, který uvádí zmateční stížnost o sebevrahovi pod auto se nečekaně vrhající, neboť tu jde o překážku, s níž automobilista v pravidelném běhu života počítati nemusí a nemůže, s možností srážky s blížícím se vozidlem na křižovatce však z nejrůznějších příčin, ve stroji i v jezdcích ležících, počítati musí. Porušení určité zvyklosti druhým jezdce, zmateční stížností za výlučné zavinění tohoto prohlašované, zodpovědnost stěžovatelovu tudíž ani ve směru objektivním ani však subjektivním vyloučiti nemůže; každý z nich zodpovídá za opomenutí vlastní opatrnosti, jemu přikázané. Při tom se jejich vzájemná zavinění, že nedbali jeden druhého, nevylučují, spíše doplňují a netrpí tudíž rozsudek v tomto směru ani logickým rozporem, zmateční stížností vytýkaným. Subjektivní zavinění stěžovatelovo, jehož zjištění v rozsudku stěžovatel postrádá, jest v něm zjištěno nejen všeobecnou větou, že musil seznati, že svým jednáním (opomenutím) ohrožuje život a bezpečnost těla lidského, nýbrž jest vyjádřeno i ve zjištění, že se obžalovaní musili před srážkou viděti a že oba viděli, jak se křižovatce blížejí. V tom jest zjištěno vědomí onoho konkrétního zdroje nebezpečí, jež s sebou nese setkání dvou obsazených motorových vozidel na křižovatce, jež nebylo třeba u obžalovaného jako inteligentního řidiče auta šíře rozváděti.

Čís. 4100.

Záleželo-li Istivé předstírání pachatelovo v tvrzení, že auto, které dává do zástavy, je bez dluhu, ač bylo již zabaveno pro pohledávky jiných věřitelů, může býti i při šálivosti tvrzení vyloučen poškozovací úmysl, předpokládal-li pachatel a mohl-li též vzhledem ke skutečné ceně auta důvodně předpokládati, že auto poskytuje i po úhradě zatajených zástavních pohledávek postačitelnou úhradu.

(Rozh. ze dne 12. března 1931, Zm I 523/30).